

SAVCHENKO

ІНТЕРВ'Ю №3

"Я ЖИВУ
МИСТЕЦТВОМ"

САВЕНКО
МАРГАРИТА

Акторка та режисерка. Живе мистецтвом та мріє, щоб в Україні розвивалася культура театру. Героїня випуску – Маргарита Савенко.

СЛОВО РЕДАКТОРА

Щоб знайти справу свого життя, людині потрібно спробувати різні заняття, приміряти на себе різні ролі. А для когось грати різні ролі і є справою життя. Саме такою людиною є героїня цього номеру.

Маргарита почала свій творчий шлях як актриса театру, але грати на сцені амбітній дівчині здалося замало і вона вирішила спробува-

ти себе ще й у ролі режисерки.

Це інтерв'ю присвячене театру. В ньому ми говоримо про те, які ролі відіграють актори та режисери в театрі, про тенденції, які існують в українському театральному мистецтві та, звісно, про вистави, над якими працює Маргарита.

Познайомитися із роботами Маргарити Савенко ви можете в Дніпровському Академічному театрі драми та комедії, а також у Закарпатському музично-драматичному театрі імені братів Юрія-Августина та Євгена Шерегіїв.

Особисто я люблю театр і хочу, щоб театральне мистецтво розвивалося. Сподіваюся, що це інтерв'ю зробить, хоч невеликий вклад у його розвиток.

Микола Савченко

>> Я можу більше розповісти про себе через режисуру, ніж через акторство.

Дніпряни, які цікавляться театром, вже декілька років знають тебе як молоду актрису. Минулого року ти дебютувала в якості режисерки з виставою «Вихід», яка була поставлена на п'єсу Сергія Марена «Алло». Зараз ти більше актриса чи режисерка?

Зараз я працюю на два міста: в Дніпрі я працюю більше як актриса, а в Ужгороді – як режисерка.

Як ти прийшла до режисури?

Я вчилася в Дніпровському театральному-художньому коледжі на актрису і в нас був такий предмет як режисура. Мені завжди було цікаво, як вибудовується вистава з режисерської сторони. І коли в нас почалися заняття з режисури, я зрозуміла, що мені це подобається. В коледжі я поставила виставу й зрозуміла, що хочу розвиватися в цьому напрямку і, напевно, я можу більше розповісти про себе через режисуру, ніж через акторство.

Це не була історія про те, що треба отримати «серйозну» професію?

Ні. Я просто розумію, що актор підпорядкований режисеру. Так, там є його думки (актора – ред.) і я вважаю, що актор має думати на сцені. Але актор залежить від режисера. А режисер – більш творча професія. Тому саме творити й розвиватися мені подобається більше в цьому напрямку.

Чому для своєї першої режисерської роботи ти обрала саме п'єсу «Алло»?

Це було спонтанне рішення. Це мала бути моя дипломна робота і спочатку планувалася інша п'єса з іншими акторами. Але почалася війна і театр був такою структурою, яка не знала, що робити. Ми всі були дуже налякані, не працювали деякий час. Актори, які мали бути задіяні в моїй виставі, пороз'їжджалися. І я зрозуміла, що та п'єса вже не актуальна. Через деякий час я познайомилася з драматургом Сергієм Мареном. Він дав мені почитати свою п'єсу «Алло». Я сказала Сергію: «Мені дуже сподобалося, але можна я там дещо підкоректую?». Він віповів: «Так! Давай зустрінемося, поговоримо». Ми зустрілися, поговорили, зрозуміли, що ми знайшли спільну мову, що його думки перетинаються із моїми й

вирішили починати працювати. І зараз ця п'єса дуже актуальна для мене. Я вважаю, що вона життєва, саме в цей час.

Чому ти вирішила змінити назву «Алло» на «Вихід»?

Це було спільне рішення творчого колективу і керівництва театру. Вирішили, що назва «Вихід» буде краще відгукуватися в серцях глядачів.

Нещодавно вистава «Алло» вийшла у театрі Сучасної Драми і Комедії в постановці Ангеліни Трушевської. Ти її бачила?

Ні, я ще не бачила. Я думаю, що в мене буде нагода подивитися. Принаймні я хочу. Я хочу сказати, що я перша в Україні поставила п'єсу «Алло»! (сміється – ред.). Я чула про неї (виставу «Алло» – ред.), ми розмовляли із Сергієм – драматургом цієї п'єси, на цю тему, але виставу я ще не дивилася.

Ти відчуваєш конкуренцію з Ангеліною?

Ні, я не можу сказати, що я відчуваю конкуренцію. Безліч режисерів ставили українську класику і вона завжди різна. Матеріал один, а вистави різні. В моїй виставі «Вихід» є два склади акторів: є більш досвідчені, є трішки молодші. І це дві різні вистави, абсолютно різні, хоча п'єса одна.

>> Режисер не повинен слідувати усім задумам автора п'єси.

Щоб знайти акторів для зйомки у кіно, влаштовуються великі кастинги. Колективи театрів, як правило, не можуть похизуватися великою кількістю акторів. Чи зіштовхуються режисери українського театру з проблемою нестачі акторів? Тобто, коли режисер не може знайти актора певного віку, типуажу, статури тощо...

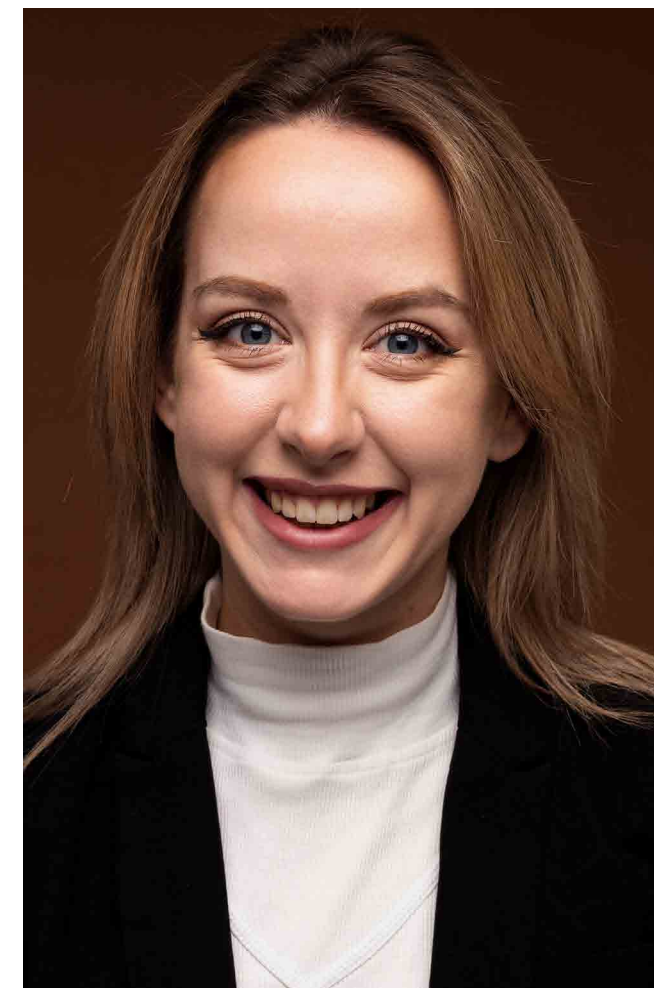
Ну... Режисер же не повинен слідувати усім задумам автора п'єси. Якщо на цьому не будеться конфлікт або якась глобальна подія, то це можна адаптувати під актора. Я граю у виставі «Наприкінці часів». Я там граю хлопчика, потім я там дівчинка. Але у автора немає такого – це задумка режисера. Режисер це зро-

бив, адаптував, автор про це знає і всі задоволені. Я вважаю, що треба адаптовувати п'єсу під акторський склад, а не акторів під п'єсу. Дуже важко знайти п'єсу, яка стовідсотково буде лягати на всіх акторів трупи, це майже неможливо.

І все ж таки, коли режисер має певне бачення вистави, але не може знайти підходящого актора, це впливає на якість вистави?

Я можу сказати по собі. Інколи я бачу, як я зроблю сцену. Потім я приходжу, ми починаємо працювати з акторами і я бачу, що на сцені це не так гарно, як в моїй голові. Ми починаємо адаптувати і я розумію, що краще я зроблю десь простіше, але це буде гарніше та зрозуміліше. І для акторів це буде на багато цікавіше, ніж моя первинна задумка.

>> З війною люди почали ходити в театр, бо їм треба відволікатися

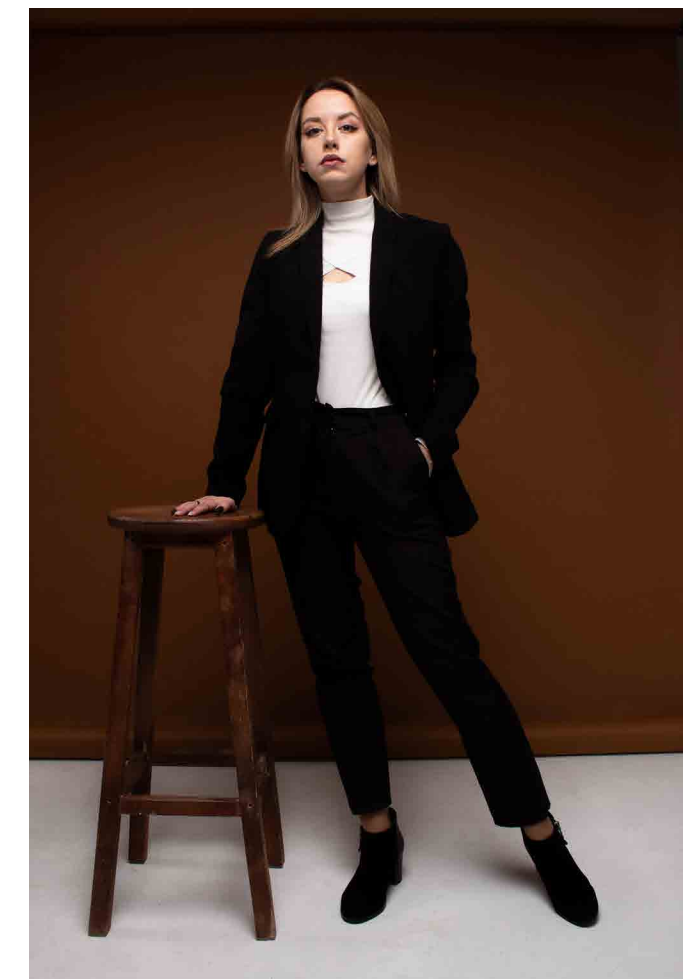

Сьогодні театр є частиною масової культури чи це щось для обмеженого кола театралів?

Я думаю, що до війни він був для театралів. З війною люди почали ходити в театр, бо їм

треба відволікатися. По телевізору ми бачимо новини, політику, бачимо, що все не так класно, як нам би хотілося. Радіо – те саме. А в театр ти приходиш і дві-три години відволікаєшся. Багато хто приходить і потім виходить зі сльозами на очах та каже: «Дякую, що ви нас відволікли від тих думок, які в нас є». Тому зараз, напевно, театр став своєрідною терапією для людей, де вони можуть відволікатися від того жахіття, в якому ми зараз живемо.

>> Я вважаю, що театр має бути різним.

Ти молода актриса та режисерка, театр є популярним серед твоїх однолітків?

Так, молодь ходить. Я вважаю, що театр має бути різним, різнобічним. Є вистави, більш цікаві для дорослого покоління, є – для покоління 20-30+. Дуже багато дітей ходить у театр на дитячі казки. Театр має бути для людей. Ми не можемо ставити вистави тільки для одного прошарку нашого суспільства, бо тоді театр помре через певний період часу.

Як вплинули на театр карантин та війна?

Коли почався карантин – було важко. Через карантинні обмеження, каси і зали стали набагато меншими, театру стало важче працювати. І тільки ми почали виходити з кризи карантину, як починається війна і знову ми розуміємо, що першочергово люди не підуть у театр. У Дніпрі було багато вистав російською мовою і п'ятдесят, або навіть більше, відсотків репертуару в нас лягло. Ми зрозуміли, що немає сенсу ставити трагедії, бо люди на них не підуть. Навіщо, якщо у нас за вікном трагедія? Ми почали адаптувати вистави, перекладати їх, ставити нові... В день прем'єри «Виходу» був «приліт». Я думала, що все – прем'єри не буде. Хто прийде? І для мене було величезне здивування, коли більша половина зали прийшла. Люди вже настільки адаптувалися, що якщо зранку були “прильоти”, люди приходять до театру.

>> Саме зараз театр повертається до українського коріння.

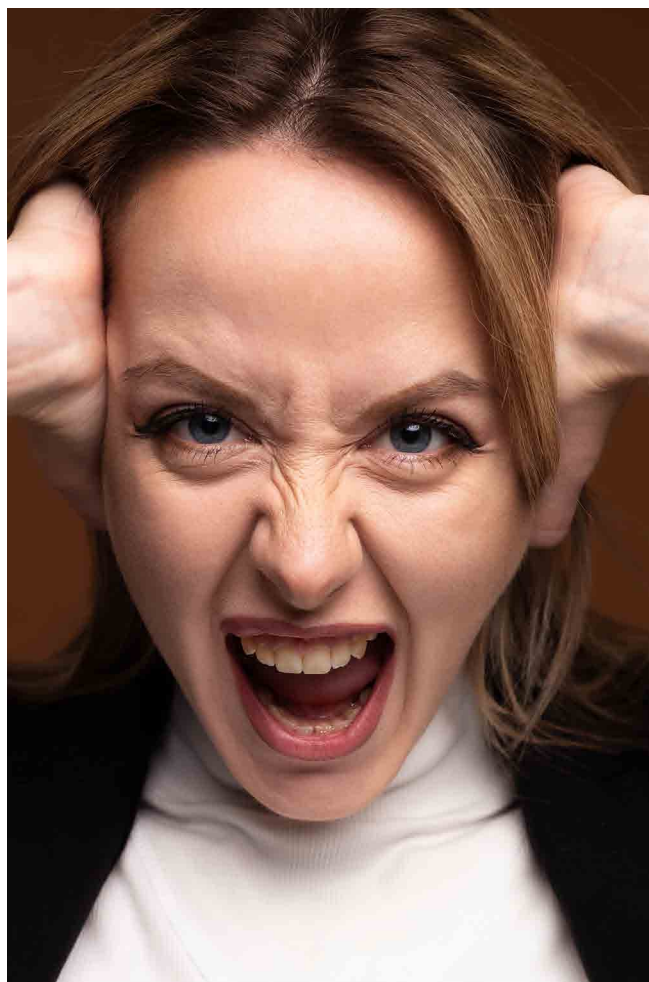
В мистецтві завжди є певні тенденції. Одна із найбільш впливових і обговорюваних тенденцій у сучасному світовому кіно – боротьба з дискримінацією за кольором шкіри, сексуальною орієнтацією, статтю тощо. Які тенденції існують у сучасному українському театральному мистецтві?

Зараз, під час війни, всі ставлять вистави про війну та на патріотичну тематику. В кожному театрі це зараз є. Дуже багато драматургії пишеться про це. Я прочитала більше шестидесяти п'єс на цю тему. Пішла тенденція режисувати сучасну українську драматургію. Також пішов дуже великий попит на українську класику, тим паче, що російську класику ми не можемо ставити. Тому ми нарешті зрозуміли, що в нас також були драматурги, в нас також був театр і в нас також є культура. Тому саме зараз театр повертається до українського коріння.

Стосовно того, що ми можемо та не можемо ставити на сцені. Чи є якийсь орган, який цензурує вистави і може сказати, що у виставі треба щось прибрати або змінити?

На моїй пам'яті такого не було. Було таке, що керівництво театру подивилося виставу, зрозуміло, що вона низької якості або в ній чогось не вистачає і відправило на доопрацювання.

>> Багато хто говорив мені, що театр – це диктатура, а режисура – не жіноча професія.

Чи є в сучасному українському театрі прояви сексизму?

Я можу сказати на своєму досвіді. Оскільки я починала як актриса і я молода дівчина, мені було дуже важко та страшно починати свою режисерську роботу із досвідченими акторами. Всі актори, які задіяні у мене у «Виході», старші за мене і мені було трішки лячно, щоб вони мене сприймали як режисерку, а не просто дівчинку, яка прийшла погратися і пішла далі. Багато хто говорив мені, що режисура – це не жіноча професія, що театр це диктатура, що треба могли накричати, поставити всіх на місце і дівчата цього не можуть робити. Така думка існує. Але я вважаю, що кожна людина різна і якщо ти правильно вибудовуєш стосунки в колективі, то що стать, що вік не мають значення.

Якою буде твоя наступна режисерська робота?

Зараз в Ужгороді ми ставимо дитячу казку. В нас буде прем'єра 26 листопада. Казка називається “Гном Джером”. Вона дуже повчальна та цікава. Поки я шукала цю казку, я перечитала казок сімдесят і мені нічого не подобалося. І коли я натрапила саме на цю п'єсу, я зрозуміла – це воно. Вона сучасна і буде цікава не тільки дітям, але й дорослим. Я розумію, що навряд чи тато або мама прийде до театру, кине свою дитину і піде кудись. Тому вистава має бути цікавою двом сторонам.

>> Театр – це живе мистецтво.

В тебе є плани пов'язати свою діяльність з кіно або телебаченням?

Важке питання. Мені всі завжди говорять, що треба йти в кіно, на телебачення. Але для мене кіно – це більш штучне мистецтво. Театр – це живе мистецтво. Я люблю коли на виставах трапляється щось незаплановане і ти починаєш максимально включатися та викручуватися із різних ситуацій. Це проявляє тебе як актрису або як режисерку. Ти дивишся – ага, значить ось так треба зробити, це додати... А кіно – це просто дубль. Я розумію, що зараз кіно користується більшим попитом і краще фінансується, актори кіно краще заробляють, ніж театральні актори. Але все ж таки я поки бачу своє життя в театрі.

Правда, що у театралів децю зневажливе відношення до кіношників?

Ні. Кіно та театр – схоже мистецтво, але різне. У кіно є крупні плани і ми можемо бачити деталі. У театрі має бути видно жест як на першому ряду, так і на сорок першому. Там інша жестикуляція, подача голосу. Але я знаю багато акторів, які прекрасно розвиваються і у театрі, і у кіно. Це різне мистецтво, але і те, і інше потребує роботи над собою.

>> Я живу мистецтвом

На твою думку звання заслуженого та народного артиста є актуальними сьогодні?

Ні.

Система Станіславського чи Чехова?

Чехова.

Гарний актор повинен вміти брехати?

Гарний актор має вміти все.

Яка театральна постановка справила на тебе найбільше враження?

Я не можу виділити одну. Їх багато і вони всі різні.

Що ти любиш більше за театр?

Театр (сміється – ред.). Я просто люблю мистецтво: кіно, музику, живопис... Я живу мистецтвом.

